

การศึกษาผลการใช้ชุดฝึกกิจวัตรประจำวันของนักเรียนที่มีภาวะออทิสซึม  
ด้วยหลักการวิเคราะห์งาน  
The Effects of Using The Activities of Daily Living (ADL) Training Kit  
With Students With Autism Using Task Analysis Principle

เจริญขวัญ ศรีพันธ์ชาติ<sup>1</sup>

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลการใช้ชุดฝึกกิจวัตรประจำวันด้วยหลักการวิเคราะห์งานในการพัฒนาทักษะกิจวัตรประจำวันของนักเรียนที่มีภาวะออทิสซึมและเปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังการใช้ชุดฝึกกิจวัตรประจำวัน โดยกลุ่มเป้าหมายในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนที่มีภาวะออทิสซึมที่ได้รับการวินิจฉัยจากแพทย์แล้วว่าเป็นบุคคลออทิสติก ซึ่งกำลังศึกษาอยู่ที่โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยขอนแก่น ฝ่ายการศึกษาพิเศษ ปีการศึกษา 2557 จำนวน 2 คน เป็นนักเรียนชายอายุระหว่าง 13-16 ปี เลือกโดยวิธีการเจาะจง (Purposive Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) แบบประเมินความสามารถการปฏิบัติกิจวัตรประจำวันก่อน – หลังการใช้ชุดฝึกกิจวัตรประจำวัน 2) แผนการใช้ชุดฝึกกิจวัตรประจำวัน ด้วยหลักการวิเคราะห์งาน 3) แบบฝึกหัดชุดฝึกกิจวัตรประจำวันด้วยหลักการวิเคราะห์งาน 4) แบบบันทึกผลการจัดกิจกรรม โดยนำไปใช้กับกลุ่มเป้าหมายทั้งหมด 8 เรื่อง ใช้เวลา 10 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 3 วัน วิเคราะห์และนำเสนอข้อมูลโดยใช้ค่าร้อยละและกราฟเส้น

ผลการศึกษาพบว่า การใช้ชุดฝึกกิจวัตรประจำวันของนักเรียนที่มีภาวะออทิสซึมด้วยหลักการวิเคราะห์งาน แล้วสามารถทำให้นักเรียนที่มีภาวะออทิสซึมปฏิบัติกิจวัตรประจำวันของตนเองได้ดีขึ้น โดยนักเรียนปฏิบัติกิจกรรมชุดฝึกปฏิบัติกิจวัตรประจำวันเป็นขั้นตอนซึ่งง่ายต่อการปฏิบัติ ทำให้คะแนนการปฏิบัติกิจวัตรประจำวันของนักเรียนที่มีภาวะออทิสซึมด้วยหลักการวิเคราะห์งานหลังการปฏิบัติกิจวัตรประจำวันสำหรับนักเรียนที่มีภาวะออทิสซึมด้วยหลักการวิเคราะห์งานสูงกว่าคะแนนการปฏิบัติกิจวัตรประจำวันของนักเรียนที่มีภาวะออทิสซึมด้วยหลักการวิเคราะห์งานก่อนได้รับการพัฒนาด้วยชุดการปฏิบัติกิจวัตรประจำวันสำหรับนักเรียนที่มีภาวะออทิสซึมด้วยหลักการวิเคราะห์งาน

**คำสำคัญ:** ออทิสซึม หลักการวิเคราะห์งาน ชุดฝึกกิจวัตรประจำวัน

Abstract

This research aimed to study the effects of using the Activities of Daily Living (ADL) training kit derived from task analysis principle with students with autism, and to compare score before and after using the kit. The research target group was students who were diagnosed by pediatricians to have autism and is studying at the Demonstration School of

<sup>1</sup> ฝ่ายการศึกษาพิเศษ (ศูนย์วิจัยออทิสติก) มหาวิทยาลัยขอนแก่น email: coconut\_2526@hotmail.com

Khon Kaen University, Special Education Division during academic year 2014. Two boys aged between 13-16 years old were selected via purposive sampling. The tools used in this research were 1) ADL Assessment Form for use before and after the ADL training, 2) ADL Training Plan using task analysis principle, 3) ADL Training Kit derived from task analysis principle, and 4) Record Form to Training Results. The kit involved 8 topics and were used with the target group over 10 weeks for 3 days per week. Data were analyzed and presented by percentage and line graph.

The results showed that by using the Activities of Daily Living (ADL) training kit derived from task analysis principle with students with autism, the students had improved their ADL practice. The students did their ADLs in steps, which were easy to do. Students received a higher score for ADL practice after using the ADL training kit derived from task analysis principle compared to before using the training kit.

**Keyword:** Autism, Task analysis principle, Activities of Daily Living (ADL) Training Kit

## บทนำ

พระราชบัญญัติการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ พุทธศักราช 2534 และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ส่งผลให้หน่วยงานองค์กรที่เกี่ยวข้องให้ความสำคัญต่อการพัฒนาคนพิการ เปิดโอกาสให้ผู้พิการได้รับการศึกษาและมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางสังคมมากยิ่งขึ้น ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยให้ ผู้พิการพัฒนา พึ่งพาตนเอง และดำเนินชีวิตในสังคมได้อย่างมีศักดิ์ศรี (เบญจา ชลธารนนท์, 2544 : 2) การจัดการศึกษาสำหรับผู้พิการนั้น ต้องจัดการศึกษาให้เหมาะสมกับความต้องการจำเป็นและความแตกต่างระหว่างบุคคลซึ่งผู้ที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษแต่ละประเภทจะมีความสามารถและข้อจำกัดทางการเรียนรู้ที่แตกต่างกันการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานจะต้องมีพัฒนาทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญาให้เหมาะสมกับวัยและเต็มตามศักยภาพของเอ็กต์บุคคล มีความสามารถและทักษะการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต สามารถพึ่งตนเอง ตลอดจนมีคุณธรรมในการดำรงชีวิตในสังคมแห่งปัญญาและการเรียนรู้ และที่สำคัญการเลือกรูปแบบการเรียนรู้และกระบวนการเรียนการสอนที่เหมาะสมจึงเป็นส่วนที่สำคัญในการพัฒนาการเรียนรู้สำหรับเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษอย่างแท้จริงเพื่อการอยู่ร่วมกันในสังคมโลกอย่างสันติสุขบนพื้นฐานของสิทธิขั้นพื้นฐานของความเป็นคนไทย การปฏิรูปการศึกษาที่มีแนวทางในการพัฒนาเด็กให้เป็นคนดี คนเก่ง มีความสุข (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551 : 16) การจัดกระบวนการเรียนการสอนควรดำเนินการจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่าน และเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง จัดการเรียนการสอนโดยผสมผสานความรู้ด้านต่าง ๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกัน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และคุณลักษณะ

อันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียน และอำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีความรอบรู้รวมทั้งสามารถจัดกระบวนการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ตลอดเวลา ทุกสถานที่ มีการประสานความร่วมมือกับบิดามารดา ผู้ปกครอง และบุคคลในชุมชน ทุกฝ่ายเพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ (สุวิทย์ มูลคำ และอรทัย มูลคำ, 2545 : 10) ออทิสซึมเป็น ความผิดปกติในสมอง เด็กที่เป็นจะมีปัญหาเรื่องการสื่อสาร ความสัมพันธ์กับคนรอบข้างและสิ่งแวดล้อม เด็กบางคนสามารถสื่อสารกับผู้อื่นและมีความฉลาด แต่เด็กบางคนเป็นเด็กปัญญาอ่อน ไม่พูด เด็กบางคนก็มีพฤติกรรมทำซ้ำซาก จะเห็นว่าเด็กแต่ละคนมีอาการไม่เหมือนกัน ความรุนแรงไม่เท่ากัน แต่จะมีปัญหาทางสังคม การสื่อสาร พฤติกรรม การปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น กล้ามเนื้อและความรู้สึก โรคนี้เป็นความผิดปกติในสมองซึ่งมีอาการแสดงของความผิดปกติได้หลายรูปแบบ เด็กจะไม่สามารถเข้าใจคำพูด ความรู้สึกและความต้องการของผู้อื่น การพัฒนาด้านภาษาและสติปัญญาก็ไม่สมบูรณ์ ทำให้เด็กไม่สามารถที่จะสื่อสารกับคนรอบข้างและสังคม เด็กทำบางสิ่งซ้ำ ๆ อาการของเด็กบางคนจะแสดงออกตั้งแต่เกิดแต่ส่วนใหญ่จะแสดงออกเมื่อเด็กอายุ 18 - 36 เดือน เด็กจะไม่สนใจคนอื่น มีพฤติกรรมแปลก ๆ สูญเสียความสามารถทางภาษาและทักษะด้านต่าง ๆ (สมพร หวานเสริม, 2552 : 12)

ปัจจุบันเด็กออทิสติก มีจำนวนเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วและมีความบกพร่องในหมวดหรือองค์ประกอบของทักษะชีวิตที่ซับซ้อน ส่งผลให้เกิดอุปสรรคต่อการปรับตัวเข้าสู่สังคม ซึ่ง (มะลิวัลย์ เรือนคำ และศุภลักษณ์ เข้มทอง, 2552 : 112 – 119) ได้พูดถึง ทักษะชีวิต ว่า เป็นความสามารถของบุคคลในการปรับตัวให้มีพฤติกรรมที่เหมาะสมต่อการจัดการกับความต้องการ ทักษะทางสังคม ทักษะการเรียนรู้ ทักษะการจัดการกับอารมณ์ การเข้าใจความรู้สึกของคนอื่น การให้ความช่วยเหลือคนอื่น ความภาคภูมิใจในตนเอง การพัฒนาอาชีพ สิ่งอำนวยความสะดวก และเทคโนโลยี การทำกิจวัตรประจำวันซึ่งมีเป้าหมายสูงสุด คือสามารถดำเนินชีวิตอยู่ได้ด้วยตนเอง ซึ่งการสอนทักษะชีวิตก็เหมือนกับทักษะโดยทั่วไปที่มีอยู่ในชีวิตประจำวัน ซึ่งสามารถที่จะพัฒนาได้โดยจัดโปรแกรมทักษะชีวิตเพื่อส่งเสริมสุขภาพจิตและการมีพฤติกรรมสุขภาพที่ดี การให้ความช่วยเหลือเด็กออทิสติกทางด้านทักษะชีวิตในปัจจุบันนี้มุ่งเน้นการให้ความช่วยเหลือเชิงสังคม เช่น การเสริมสร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างเด็กออทิสติกกับบุคคลอื่น ๆ การรับรู้และเข้าใจอารมณ์ของตนเองและผู้อื่น รวมถึงการแสดงออกทางมารยาทสังคมที่เหมาะสม โดยลึ้มนึกถึงการส่งเสริมสุขภาพพื้นฐานที่เป็นจุดเริ่มต้นของการสร้างเสริมสุขภาพที่ดีสำหรับเด็กออทิสติก การปฏิบัติกิจวัตรประจำวันซึ่งเป็นกิจกรรมหนึ่งในการฝึกทักษะชีวิตและเป็นกิจกรรมพื้นฐานที่มีความสำคัญลำดับต้น ๆ ในการที่จะช่วยให้เด็กออทิสติกสามารถดำเนินชีวิตในสังคมได้อย่างเป็นปกติสุขและสามารถดูแลสุขภาพของตนเองได้อย่างถูกต้องตามหลักสุขอนามัย หากเด็กออทิสติกสามารถปฏิบัติกิจวัตรประจำวันได้อย่างถูกต้องและเหมาะสมแล้วย่อมจะทำให้ผู้ที่ได้พบเห็นเด็ก ออทิสติกเกิดความรู้สึกประทับใจในภาพลักษณ์และต้องการเข้าใจและยินดีให้ความช่วยเหลือในด้านอื่น ๆ

การปฏิบัติกิจวัตรประจำวันเป็นพฤติกรรมที่แสดงออกถึงคามมีวินัยในตนเองของเด็ก เนื่องจากคุณลักษณะของเด็กที่มีวินัยในตนเองต้องเป็นผู้ที่มีความรับผิดชอบ รู้จักหน้าที่และเวลา และสามารถทำหน้าที่ในแต่ละวันได้เป็นอย่างดี การปฏิบัติกิจวัตรประจำวันได้ด้วยตนเองเป็นคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของเด็กในแต่ละระดับอายุจะมีความสามารถในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวันได้ในระดับของคุณภาพที่แตกต่างกัน

เช่น เด็กอายุ 3 ขวบ เริ่มแต่งตัวได้ด้วยตนเอง สามารถรับประทานอาหารได้ด้วยตนเอง เด็กอายุ 4 ปี สามารถแต่งตัวได้ด้วยตนเอง รับประทานอาหารได้ด้วยตนเองโดยไม่หกเลอะเทอะ ส่วนเด็กอายุ 5 ปี สามารถเลือกเครื่องแต่งกายและแต่งตัวได้ด้วยตนเอง และรับประทานอาหารได้ด้วยตนเองอย่างถูกวิธี การปฏิบัติกิจวัตรประจำวันของเด็กเป็นเรื่องของการปฏิบัติตนตามวินัยในตนเองและอยู่ในประสบการณ์สำคัญด้านสังคม ซึ่งเป็นความสามารถในการแสดงพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องหรือสัมพันธ์กับบุคคลอื่น สำหรับกิจวัตรประจำวันของเด็กเล็กหรือเด็กโต หรือแม้แต่กิจวัตรประจำวันของผู้ใหญ่จะมีลักษณะใกล้เคียงกันมาก จะแตกต่างกันที่ในวัยเด็กจะมีเรื่องราวของการศึกษาเล่าเรียนในสถาบันการศึกษา แต่ผู้ใหญ่จะเป็นวัยที่ต้องรับผิดชอบครอบครัวและการทำงานในหน่วยงานต่าง ๆ การปฏิบัติกิจวัตรประจำวันของเด็กจะมีปัจจัยต่าง ๆ ที่มีอิทธิพลต่อความสามารถในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน ได้แก่ วุฒิภาวะของเด็ก ระดับอายุ ประสบการณ์การเรียนรู้ การฝึกฝน การซึมซับพฤติกรรมและการเลียนแบบ และการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน สิริมา ภิญญอนันตพงษ์ (2538 : 4 – 5 ) กล่าวว่า การเรียนรู้พฤติกรรมของเด็กเกิดจากการเลียนแบบพฤติกรรมของบุคคลที่อยู่แวดล้อมเด็ก สิ่งแวดล้อมและการตอบสนองที่สอดคล้องกับพัฒนาการของเด็กส่งผลต่อการพัฒนาบุคลิกภาพและการเรียนรู้ของเด็ก ดังนั้น การเรียนรู้ที่จะปฏิบัติกิจวัตรประจำวันของเด็กเล็กตั้งแต่การตื่นนอน การจัดเก็บอุปกรณ์ในห้องนอน การล้างหน้า แปรงฟัน อาบน้ำ แต่งตัว การรับประทานอาหารเข้า การไปโรงเรียน การรับประทานอาหารกลางวัน ฯลฯ พฤติกรรมต่าง ๆ ที่เป็นการปฏิบัติกิจวัตรประจำวันเหล่านี้ นอกจากเด็กจะเรียนรู้ที่ปฏิบัติได้เนื่องจากการมีวุฒิภาวะ การฝึกฝนแล้ว การที่เด็กได้ซึมซับพฤติกรรมจากการเลียนแบบการปฏิบัติกิจวัตรประจำวันไม่ว่าจะเป็นพ่อแม่ผู้ปกครอง บุคคลในครอบครัว ครูที่โรงเรียน ซึ่งบุคคลต่าง ๆ ดังกล่าวล้วนเป็นตัวแบบในการแสดงพฤติกรรมของเด็ก โดยเฉพาะเด็กวัย 3 – 5 ปี เป็นวัยที่รู้จักการเล่นเลียนแบบชีวิตจริง (นิติธร ปิลวาสน์, 2556 : 3)

กิจวัตรประจำวันเป็นสิ่งที่บุคคลทั่วไปสามารถปฏิบัติได้ตามอายุและพัฒนาการ ซึ่งจะเป็นไปตามธรรมชาติอย่างเหมาะสม แต่สำหรับเด็กที่มีภาวะออทิสซึมซึ่งมีความบกพร่องด้านพัฒนาการทำให้อายุและพัฒนาการไม่เป็นไปตามธรรมชาติ ทั้งในเรื่องของพฤติกรรม อารมณ์ สังคม และการสื่อสาร รวมถึงการใช้ชีวิตประจำวันที่ค่อนข้างมีความลำบาก ส่งผลกระทบทั้งตัวนักเรียนที่มีภาวะออทิสซึมเอง ผู้ปกครอง ครู หรือผู้ที่มีความเกี่ยวข้อง เกิดความลำบากที่จะดำเนินกิจวัตรประจำวันในแต่ละวัน ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาวิธีการที่จะพัฒนาให้นักเรียนที่มีภาวะออทิสซึมได้พัฒนาความสามารถในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวันของตนเองให้ดียิ่งขึ้น ผู้วิจัยจึงนำการวิเคราะห์งานมาสอนกิจวัตรประจำวันสำหรับนักเรียนที่มีภาวะออทิสซึมในครั้งนี้

## วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความสามารถการปฏิบัติกิจวัตรประจำวันประจำวันของนักเรียนที่มีภาวะออทิสซึมก่อนและหลังการใช้ชุดฝึกกิจวัตรประจำวันด้วยหลักการวิเคราะห์งาน
2. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถการปฏิบัติกิจวัตรประจำวันประจำวันของนักเรียนที่มีภาวะออทิสซึมก่อนและหลังการใช้ชุดฝึกกิจวัตรประจำวันด้วยหลักการวิเคราะห์งาน

## ประโยชน์ของการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้จะมีประโยชน์ต่อการพัฒนาความสามารถในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวันของนักเรียนที่มีภาวะออทิสซึมโดยพ่อแม่ ผู้ปกครอง ครูผู้สอน ผู้ดูแล หรือผู้ที่เกี่ยวข้องสามารถนำชุดฝึกกิจวัตรประจำวันของนักเรียนที่มีภาวะออทิสซึมด้วยหลักการวิเคราะห์งานไปใช้ในการฝึกนักเรียนในการแปรงฟัน การขับถ่าย การล้างมือ การล้างหน้า การอาบน้ำ การแต่งตัว การใส่รองเท้า และการรับประทานอาหารเพื่อให้ นักเรียนสามารถปฏิบัติได้ด้วยตนเองต่อไป

## ขอบเขตของการวิจัย

กลุ่มเป้าหมายของการวิจัยในครั้งนี้ คือ นักเรียนที่มีภาวะออทิสซึมที่ได้รับการวินิจฉัยจากแพทย์แล้วว่าเป็นบุคคลที่มีภาวะออทิสซึม ซึ่งกำลังศึกษาอยู่ที่โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยขอนแก่น ฝ่ายการศึกษาพิเศษ ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2557 จำนวน 2 คน เป็นนักเรียนชาย อายุระหว่าง 13 - 16 ปี เลือกโดยวิธีการเจาะจง

## วิธีดำเนินการวิจัย

### รูปแบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้ระเบียบการวิจัยเชิงทดลอง (Experimenttal Research) โดยมุ่งศึกษาผลการใช้ชุดฝึกกิจวัตรประจำวันด้วยหลักการวิเคราะห์งานของที่มีภาวะออทิสซึมและเปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังการใช้ชุดฝึกกิจวัตรประจำวัน

### เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่คณะผู้วิจัยได้ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่

1. แบบประเมินความสามารถก่อน-หลัง การใช้ชุดฝึกการปฏิบัติกิจวัตรประจำวันสำหรับนักเรียนที่มีภาวะออทิสซึม (สำหรับผู้ปกครองและสำหรับครู)
2. แผนการใช้ชุดฝึกการปฏิบัติกิจวัตรประจำวันสำหรับนักเรียนที่มีภาวะออทิสซึม
3. แบบฝึกหัดการปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน เรียนรู้อุปกรณ์และขั้นตอนการปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน 8 กิจกรรม ได้แก่ การแปรงฟัน การขับถ่าย การล้างมือ การล้างหน้า การอาบน้ำ การแต่งตัว การใส่รองเท้า การรับประทานอาหาร
4. แบบบันทึกผลการจัดกิจกรรม

## การเก็บรวบรวมข้อมูล

### ขั้นก่อนการทดลอง

1. ผู้วิจัยได้ร่วมกันวางแผนประชุมจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) ร่วมกับนักกิจกรรมบำบัด ผู้ปกครอง จากนั้นบันทึกข้อมูลของกลุ่มตัวอย่างเพื่อทำการวิจัย
2. แจกแบบประเมินความสามารถในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวันสำหรับนักเรียนที่มีภาวะออทิสซึมแก่ ผู้ปกครองเพื่อสำรวจความสามารถในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวันของนักเรียนที่มีภาวะออทิสซึม
3. นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์และกำหนดแผนการใช้ชุดฝึกกิจกรรมประจำวันด้วยหลักการวิเคราะห์งาน

### ขั้นตอนการทดลอง

ผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลองใช้ชุดฝึกกิจกรรมประจำวันด้วยหลักการวิเคราะห์งานดังนี้

1. สังเกตพฤติกรรมและข้อมูลขั้นพื้นฐานของนักเรียนที่มีภาวะออทิสซึมก่อนการทดลองใช้ชุดฝึกกิจกรรมประจำวันด้วยหลักการวิเคราะห์งาน ผู้วิจัยบันทึกข้อมูลโดยใช้แบบประเมินความสามารถการปฏิบัติกิจวัตรประจำวันสำหรับนักเรียนออทิสซึมแล้วนำข้อมูลที่ได้มาสรุปร่วมกันโดยใช้ระยะเวลาหนึ่งสัปดาห์
2. นำแผนการใช้ชุดฝึกกิจกรรมประจำวันด้วยหลักการวิเคราะห์งานมาใช้กับนักเรียนโดยแผนจะเน้นให้นักเรียนได้ทราบกิจกรรมที่ต้องปฏิบัติในแต่ละช่วงเวลาและขั้นตอนของแต่ละกิจกรรมเพื่อให้่ายต่อการปฏิบัติ
3. บันทึกผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทุกครั้งหลังการใช้ชุดฝึกกิจกรรมประจำวันด้วยหลักการวิเคราะห์งาน
4. นำบันทึกผลหลังการใช้ชุดฝึกกิจกรรมประจำวันด้วยหลักการวิเคราะห์งานมาสรุปผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แต่ละกิจกรรม
5. ประเมินผลการใช้ชุดฝึกกิจกรรมประจำวันด้วยหลักการวิเคราะห์งานแต่ละกิจกรรมหลังใช้ชุดฝึกกิจกรรมประจำวันด้วยหลักการวิเคราะห์งาน

6. สรุปผลการจัดกิจกรรมการใช้ชุดฝึกกิจกรรมประจำวันด้วยหลักการวิเคราะห์งาน

### การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ข้อมูลโดยการพรรณนาข้อมูลตามแบบบันทึกหลังการสอนและสรุปผลการเรียนรู้หลังการใช้ชุดฝึกกิจกรรมประจำวันด้วยหลักการวิเคราะห์งานแต่ละเนื้อหาในทุกชั่วโมง
2. วิเคราะห์ความแตกต่างของการปฏิบัติกิจวัตรประจำวันก่อนและหลังการใช้ชุดฝึกกิจกรรมประจำวันด้วยหลักการวิเคราะห์งานโดยนำเสนอเป็นกราฟเส้นและการพรรณนาเนื้อหาอย่างละเอียด

## สรุปผลการวิจัย

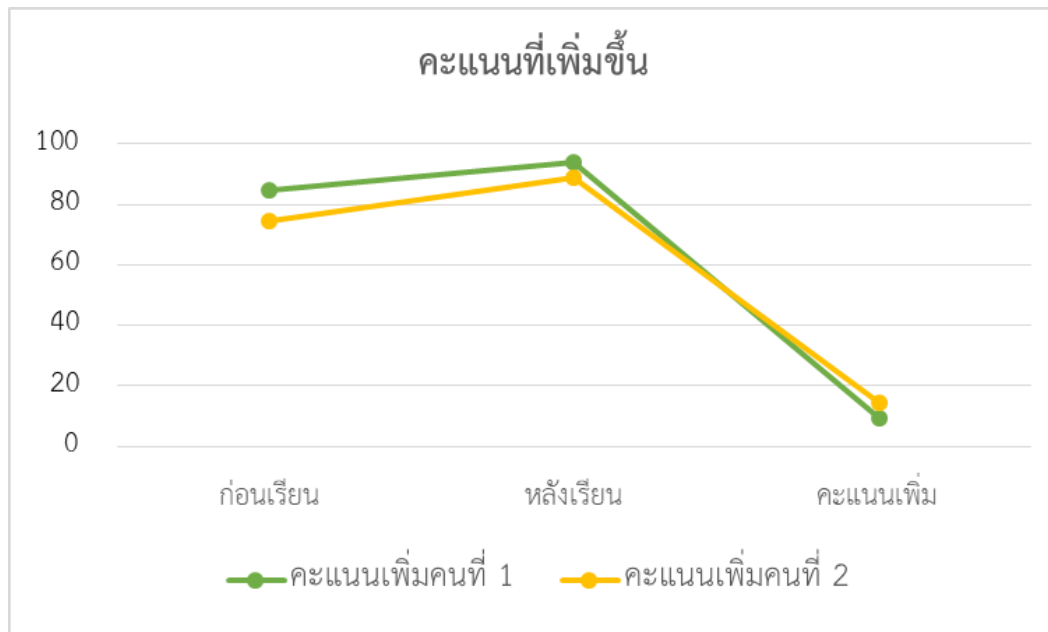
ผลการวิจัยครั้งนี้พบว่า ชุดฝึกกิจวัตรประจำวันด้วยหลักการวิเคราะห์งานช่วยให้นักเรียนที่มีภาวะออทิสซึมสามารถปฏิบัติกิจวัตรประจำวันของตนเองได้ดีขึ้น

จากบันทึกผลหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และสรุปผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของทุกชั่วโมงพบว่า การใช้ชุดฝึกกิจวัตรประจำวันด้วยหลักการวิเคราะห์งานมีผลต่อนักเรียนที่มีภาวะออทิสซึม คือ นักเรียนสามารถปฏิบัติตามขั้นตอนของกิจกรรมต่าง ๆ ที่ครูมอบหมาย และยังสามารถบอกขั้นตอน อุปกรณ์ต่าง ๆ ที่ใช้ในชีวิตประจำวัน รวมถึงสามารถปฏิบัติตน ควบคุมตนเองในแต่ละกิจกรรมได้ ดังนี้

**ตารางที่ 1** แสดงคะแนนรวมการปฏิบัติกิจวัตรประจำวันของนักเรียนที่มีภาวะออทิสซึมก่อนและหลังการใช้ชุดฝึกการปฏิบัติกิจวัตรประจำวันสำหรับนักเรียนที่มีภาวะออทิสซึมด้วยหลักการวิเคราะห์งาน ของนักเรียนทั้ง 2 คน

| นักเรียน | คะแนน(ร้อยละ) เต็ม 117 คะแนน |           |            |
|----------|------------------------------|-----------|------------|
|          | ก่อนเรียน                    | หลังเรียน | คะแนนเพิ่ม |
| คนที่ 1  | 100                          | 111       | 11         |
|          | 84.74                        | 94.06     | 9.32       |
| คนที่ 2  | 88                           | 105       | 17         |
|          | 74.57                        | 88.98     | 14.40      |

**ภาพที่ 2** แสดงคะแนนรวมการปฏิบัติกิจวัตรประจำวันของนักเรียนที่มีภาวะออทิสซึมก่อนและ  
หลังการใช้ชุดฝึกการปฏิบัติกิจวัตรประจำวันสำหรับนักเรียนที่มีภาวะออทิสซึมด้วย  
หลักการวิเคราะห์งาน ของนักเรียนทั้ง 2 คน



จากภาพที่ 2 พบว่าแสดงคะแนนรวมการปฏิบัติกิจวัตรประจำวันของนักเรียนที่มีภาวะ ออทิสซึม ก่อนและหลังการใช้ชุดฝึกการปฏิบัติกิจวัตรประจำวันสำหรับนักเรียนที่มีภาวะออทิสซึมด้วยหลักการ วิเคราะห์งานของนักเรียนทั้ง 2 คน สูงกว่าคะแนนรวมก่อนการปฏิบัติกิจวัตรประจำวันของนักเรียนที่มีภา วะออทิสซึม ก่อนและหลังการใช้ชุดฝึกการปฏิบัติกิจวัตรประจำวันสำหรับนักเรียนที่มีภาวะออทิสซึมด้วย หลักการวิเคราะห์งาน นักเรียนคนที่ 1 คิดเป็นร้อยละจาก 84.74 เป็นร้อยละ 94.06 เพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 9.32 นักเรียนคนที่ 2 จากร้อยละ 74.57 เป็นร้อยละ 88.98 เพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 14.40

#### การอภิปรายผล

นักเรียนคนที่ 1 การใช้ชุดฝึกกิจวัตรประจำวันด้วยการสอนแบบการวิเคราะห์งาน ซึ่งกิจกรรมแต่ละ กิจกรรมได้เป็นอย่างดีให้ละเอียดเป็นขั้นตอน กิจกรรมแต่ละกิจกรรมจึงทำให้นักเรียนที่มีภาวะออทิสซึมสามารถ ปฏิบัติได้อย่างไม่ซับซ้อน นักเรียนเกิดการเรียนรู้ที่ดี มีความเข้าใจในกิจกรรมการเรียนรู้ กิจกรรมกิจวัตร ประจำวันของตนเอง หากนักเรียนได้ทำอย่างต่อเนื่อง สม่ำเสมอ จะทำให้นักเรียนเกิดความชำนาญ เกิดทักษะในการที่จะใช้ชีวิตประจำวันให้เหมือนกับบุคคลทั่วไป และยังไม่เป็นภาระกับผู้ปกครอง ผู้ดูแล รวมถึงครูอาจารย์ นอกจากนั้นในทุก ๆ กิจกรรมที่ครูสอนนักเรียนจะต้องเรียนรู้อุปกรณ์ต่าง ๆ ที่ใช้ชีวิต ประจำวันของแต่ละกิจกรรม นักเรียนมีตารางกิจกรรมในแต่ละชั่วโมงเป็นของตนเอง และทุกครั้งก่อนเริ่ม กิจกรรมการเรียนรู้ นักเรียนจะทราบขั้นตอนของกิจกรรมที่จะเรียนในแต่ละชั่วโมง นักเรียนต้องทำอะไรบ้าง

ควรปฏิบัติตนตามขั้นตอนของกิจกรรมที่จัดขึ้นอย่างเป็นระเบียบและบรรลุวัตถุประสงค์ในแต่ละชั่วโมง ช่วงแรกสัปดาห์ที่ 1 - 2 นักเรียนยังไม่เข้าใจกิจกรรมเท่าที่ควรและยังไม่คุ้นเคยกับกิจกรรม หลังจากสัปดาห์ที่ 3 นักเรียนเริ่มเข้าใจ โดยกิจกรรมที่จัดขึ้นครูจะอธิบายชี้แนะเพียงครั้งเดียวนักเรียนก็สามารถปฏิบัติตามได้ถูกต้อง นักเรียนมีการสังเกตจากภาพขั้นตอนในแต่ละกิจกรรม การปฏิบัติกิจวัตรประจำวันเป็นกิจกรรมที่นักเรียนคุ้นเคย และการได้เรียนรู้ซ้ำ ๆ หลาย ๆ ครั้งทำให้ง่ายต่อการเรียนมากยิ่งขึ้น ความสามารถของนักเรียนในการเรียนรู้การปฏิบัติกิจวัตรประจำวันอยู่ในระดับดีถึงดีมาก ผลการใช้ชุดฝึกกิจวัตรประจำวันด้วยการสอนแบบการวิเคราะห์งานกับนักเรียนคนที่ 1 พบว่า การย่อยงาน แยกขั้นตอนให้ดูง่าย และการกำหนดงานอย่างเป็นระบบขั้นตอน ช่วยให้นักเรียนเรียนรู้และเข้าใจเนื้อหาได้ง่ายขึ้น นักเรียนสามารถบอกชื่ออุปกรณ์และขั้นตอนในการปฏิบัติกิจกรรมในกิจวัตรประจำวันได้ช่วงแรกของการเรียนรู้ นักเรียนจะฝึกอ่านจากการมองภาพ และอ่านประโยคขั้นตอนที่ครูย่อยงานให้ง่ายขึ้น เมื่อฝึกอย่างต่อเนื่องภาพขั้นตอนจะช่วยให้ นักเรียนสามารถปฏิบัติตามได้อย่างถูกต้อง นักเรียนคนที่ 2 การใช้ชุดฝึกกิจวัตรประจำวันด้วยการวิเคราะห์งาน โดยกิจกรรมแต่ละกิจกรรมได้ย่อยงานให้ละเอียดเป็นขั้นตอน กิจกรรมแต่ละกิจกรรมจึงทำให้นักเรียนที่มีภาวะออทิสซึม สามารถ ปฏิบัติได้อย่างไม่ซับซ้อน และยังทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ที่ดี มีความเข้าใจในกิจกรรมการเรียนรู้ในกิจวัตรประจำวันของตนเอง ซึ่งหากนักเรียนได้ทำอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ จะทำให้นักเรียนเกิดความชำนาญในการที่จะใช้ชีวิตประจำวันให้เหมือนกับบุคคลทั่วไป และยังไม่เป็นภาระกับผู้ปกครอง ผู้ดูแล รวมถึงครูอาจารย์นอกจากนั้นในทุกกิจกรรมที่ครูสอนนักเรียนจะต้องเรียนรู้อุปกรณ์ต่าง ๆ ที่ใช้ชีวิตประจำวันของแต่ละกิจกรรม ซึ่งนักเรียนจะมีตารางกิจกรรมในแต่ละชั่วโมงเป็นของตนเอง และทุก ๆ ครั้งก่อนเริ่มกิจกรรมการเรียนรู้ นักเรียนจะทราบขั้นตอนของกิจกรรมที่จะเรียนในแต่ละชั่วโมงว่านักเรียนต้องทำอะไรบ้าง ควรปฏิบัติตน อย่างไรตามขั้นตอนของกิจกรรมที่จัดขึ้นอย่างเป็นระบบระเบียบและบรรลุวัตถุประสงค์ในแต่ละชั่วโมง ช่วงแรกสัปดาห์ที่ 1 - 3 นักเรียนจะยังไม่เข้าใจกิจกรรมเท่าที่ควรและยังไม่คุ้นเคยกับกิจกรรม ซึ่งส่งผลมาจากภาวะทางอารมณ์และพฤติกรรมที่เกิดขึ้นในแต่ละบุคคลทำให้การจัดกิจกรรมไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร แต่นักเรียนก็สามารถที่จะรับฟังกติกาในห้องเรียนได้ในช่วงระยะเวลาสั้น ๆ หลังจากสัปดาห์ที่ 4 นักเรียนให้ความร่วมมือในการจัดกิจกรรม ซึ่งการสอนกิจวัตรประจำวันด้วยการวิเคราะห์งานนั้นทำให้นักเรียนสามารถปฏิบัติตามขั้นตอนได้ถูกต้อง และที่สำคัญในทุกครั้งที่จัดกิจกรรมครูต้องวางเงื่อนไข บอกกติกา บอกขั้นตอน และเสริมแรงทันทีที่นักเรียนสามารถปฏิบัติได้ดี กิจกรรมที่จัดขึ้นครูจะอธิบาย ชี้แนะ กระตุ้นเตือนด้วยวาจา กระตุ้นเตือนด้วยท่าทาง นักเรียนก็สามารถปฏิบัติตามได้ถูกต้อง โดยนักเรียนจะสังเกตจากภาพขั้นตอนในแต่ละกิจกรรม การปฏิบัติกิจวัตรประจำวันเป็นกิจกรรมที่นักเรียนคุ้นเคย และการได้เรียนรู้ซ้ำ ๆ หลาย ๆ ครั้งทำให้ง่ายต่อการเรียนรู้อีกยิ่งขึ้น ความสามารถของนักเรียนในการเรียนรู้ การปฏิบัติกิจวัตรประจำวันอยู่ในระดับดี ผลการใช้ชุดฝึกกิจวัตรประจำวันด้วยการสอนแบบการวิเคราะห์งานกับนักเรียนคนที่ 2 พบว่า การย่อยงาน แยกขั้นตอนให้ดูง่าย และการกำหนดงานอย่างเป็นระบบขั้นตอน รวมถึงการเสริมแรงที่เหมาะสมและถูกต้องนั้นจะส่งผลให้นักเรียนเรียนรู้และเข้าใจเนื้อหาได้ง่าย จำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้ดูแล ผู้ใกล้ชิด หรือผู้ที่เกี่ยวข้องจะนำไปพัฒนาฝึกปฏิบัติให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน เพื่อจะได้พัฒนานักเรียนที่มีภาวะออทิสซึมในการใช้ชีวิตประจำวันของตนเองต่อไป

จากการศึกษาผลการใช้ชุดฝึกกิจกรรมประจำวันของนักเรียนที่มีภาวะออทิสซึมด้วยหลักการวิเคราะห์งานพบว่า นักเรียนทั้งสองคนสามารถปฏิบัติกิจกรรมประจำวันของตนเองได้ดีขึ้น โดยนักเรียนที่มีภาวะออทิสซึมจะเรียนรู้พร้อมกับการฝึกปฏิบัติตามขั้นตอนแต่ละขั้นตอนของแต่ละกิจกรรม จากกิจกรรมที่ง่าย ไปหา กิจกรรมที่ยากขึ้นและซับซ้อน แต่นักเรียนที่มีภาวะออทิสซึมก็สามารถปฏิบัติตามขั้นตอนได้อย่างเป็นธรรมชาติ บางขั้นตอนของกิจกรรมที่นักเรียนสามารถทำได้ครูใช้วิธีการเสริมแรงทันที การฝึกชุดฝึกกิจกรรมประจำวันของนักเรียนที่มีภาวะออทิสซึมด้วยหลักการวิเคราะห์งานเป็นเพียงส่วนหนึ่งของการเรียนรู้เพื่อให้ นักเรียนสามารถเรียนรู้และปฏิบัติกิจกรรมประจำวันของตนเองได้ง่ายยิ่งขึ้น หากจะให้เกิดความสำเร็จอย่างแท้จริง ครอบครัวและโรงเรียนต้องให้ความร่วมมือกันในการฝึกฝนอย่างจริงจัง และการสอนหรือฝึกต้องเป็นไปในทางเดียวกันเพื่อนักเรียนที่มีภาวะออทิสซึมจะสามารถปฏิบัติกิจกรรมประจำวันได้ด้วยตนเองและไม่เป็นภาระต่อผู้อื่น

## ข้อเสนอแนะ

### ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้

1. การสร้างสื่อการสอนด้วยหลักการวิเคราะห์งาน เป็นงานที่ละเอียดรอบคอบทั้งเรื่องการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ การจัดทำแบบฝึกหัดประกอบแผนการจัดการเรียนรู้ โดยต้องศึกษาหลักการวิเคราะห์งานให้เข้าใจอย่างลึกซึ้งเพื่อให้ได้สื่อการสอนกิจกรรมประจำวันสำหรับนักเรียนที่มีภาวะออทิสซึมด้วยหลักการวิเคราะห์งาน
2. การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ การจัดทำแบบฝึกหัดประกอบแผนการจัดการเรียนรู้ ไม่ควรบรรจุเนื้อหาที่มากเกินไปต้องคำนึงถึงพื้นฐานของความสามารถของนักเรียนเป็นสำคัญ
3. แผนการจัดการเรียนรู้ แบบฝึกหัด สื่อประกอบการจัดการเรียนรู้ ต้องมีความสอดคล้องสัมพันธ์กันทั้งเนื้อหา กิจกรรม และภาพ
4. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทุกครั้งต้องจัดกิจกรรมตามตารางกิจกรรมและบอกเงื่อนไขล่วงหน้าก่อนจัดกิจกรรมการเรียนรู้
5. ผู้สอนควรบันทึกผลการจัดกิจกรรมหลังเสร็จสิ้นการจัดกิจกรรมตามแบบแผนการจัดกิจกรรมเพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นปัจจุบัน
6. ควรทำการวิจัยในวิธีการสอนต่าง ๆ เพื่อเพิ่มระดับความสามารถและความคงทนของสิ่งที่เรียนรู้ ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญในการปฏิบัติกิจกรรมประจำวันที่สูงขึ้น
7. กลุ่มเป้าหมายควรมีระดับความสามารถใกล้เคียงกันเพราะจะได้จัดกิจกรรมที่ง่ายและสามารถใช้สื่อการเรียนไม่แตกต่างกันมาก
8. ควรมีพัฒนาการปฏิบัติกิจกรรมประจำวันสำหรับนักเรียนที่มีภาวะออทิสซึมโดยใช้หลักการวิเคราะห์งานส่งเสริมการเรียนรู้ด้านอื่น ๆ อย่างต่อเนื่อง

## รายการอ้างอิง

- นิติธร ปิลวาสน์. (2556). *การพึ่งพาตนเอง (Independent)*. นครศรีธรรมราช: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2.
- เบญจา ชลธารันนท์. (2544). *การศึกษาแบบเรียนรวม*. กรุงเทพฯ: (ม.ป.พ.)
- มะลิวัลย์ เรือนคำ และ ศุภลักษณ์ เข้มทอง. (2552). ทักษะชีวิตสำหรับเด็กออทิสติกผ่านมุมมองของผู้ดูแล. *วารสารเทคนิคการแพทย์เชียงใหม่*, 42(2), 112 - 119
- สิริมา ภิญโญนนตพงษ์. (2538). *แนวคิดสู่แนวปฏิบัติ:แนวการจัดประสบการณ์ปฐมวัยศึกษา (หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย)*. กรุงเทพฯ: (ม.ป.พ.).
- สุวิทย์ คำมูล และ อรทัย มูลคำ. (2545). *กลุ่มการงานพื้นฐานอาชีพ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3*. กรุงเทพฯ: ฟิสิกส์เซ็นเตอร์.
- สมพร หวานเสีจ. (2552). *การพัฒนาศักยภาพบุคคลออทิสติก โดยใช้สื่อสนับสนุนการเรียนรู้ผ่านการมอง*. ขอนแก่น: โรงพิมพ์คลังนานาธรรม.

